

A bogácsi Szent Márton-templom

2009 szeptember 22. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejt?zköd? Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

?sid?k óta lakottak a Bükk-hegység déli, napsütötte lankái. A szálerd?kben gazdag, köves hegyoldal ellátta az embert t?zifával, épít?- és szerszámanyaggal, a legel?k és a b?viz? patakok élelemmel, energiával szolgáltak. A környéken gyakori puha tufak?zetbe barlanglakásokat vájtak, s nagyon régi nyomaik vannak errefelé a k?tör?-, illetve f?részmalmoknak, halastavaknak. Az Alföld felé lejt? kertekben évszázadok óta termesztenek gyümölcsöt és borsz?l?t.

Egert?l húsz kilométerre keletre, már Borsod megye területén fekszik Bogács. A kétezer lakosú község régebbi házai a magas Bükkb?l aláfutó Hór-patak mentén sorakoznak, de az 1950-es évek végén feltört 70 fokos kénes gyógyvízre épült, egyre látogatottabb bogácsi fürd? mellett új utcasorok keletkeznek.

A helység neve els? ízben 1248-ban szerepel oklevélben – Bogach alakban –, 1998-ban már hétszázötven esztend?s jubileumukat ünnepelték a falu polgárai. A XV. században az egri káptalan a település földesura. A hódoltság határára, váltakozó hadszíntérre sodródott község az 1500-as évek második felét?l ismétl?d? pusztításokat szenvedett el, egy 1655-ben kelt birtokösszeírás szerint húsz házából csupán kilenc volt lakott. A parasztok a töröknek adóztak.

A f?útra nyíló mellékutca fölvezet a dombon álló templomhoz. A temet? által körülvett középkori épület inkább tekintélyes mez?városi templomként mutatkozik be, mintsem kis falusi egyházként. Falait helyben bányászott, vulkáni eredet? tufából faragott kváderk?b?l rakták. A kívül vakolatlan, tágas hajónak és a keletelt, egyenes záródású szentélynek a hatalmas nyugati torony ad kell? monumentalitást. A hatszor hat méteres, sarkain támpilléres harangtorony emeletein szépen faragott, gótikus k?keretes, pálcatagos-mérm?ves ablakok nyílnak, amelyek a közeli püspöki székváros, Eger nagyszabású XV. századi építkezéseinek hatásáról árulkodnak. A kapu – felirata szerint – 1743-ban készült; a tizennégy méter hosszú, karzatos hajó bels? tere is barokk kori, sík mennyezettel, a hétszer hét méteres belméret?, négyszög? szentélyt azonban eredeti, k?bordás keresztboltozat íveli át, közepén faragott zárók?vel. Északon a sekrestye, a hajótól délre kápolna kapcsolódik az épülethez, lábazataik tanúsága szerint a gótikus építési korszakból. A XIII. századi Bogács templomának emlékét néhány, a gótikus falhálóba utólag beépített román kori faragott k?darab ?rzi.

A templom véd?szentje Szent Márton. A Magyarországon roppant kedvelt és elterjedt patrónus – Bálint Sándor gy?jtése alapján legkevesebb 235 ismert, többnyire középkori vétetés? hazai plébániájáról tudunk – tiszteletére csak az egri egyházmegyében tizennégy helyen tartanak búcsút e hét végén. A Bükkalján, ahol az elmúlt években megélénkült sz?l?telepítés és borászat folyik, 1996 óta a pannóniai születés? Szent Márton püspök a névadója a bogácsi székhely? borlovagrendnek is. Ünnepén a hagyományos sült szárnyasok mellé tehát helyben termett fehér bor kerül az asztalra.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló